

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy órára	1	"
— Egyen szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:
 Fleita Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 azútküldésére vonatkozó felszó-
 lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-25 szám,
 hová a lap szellemi részét, illetve
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtnak el.
 Azonkívül az összes hirdetői
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Millennium.

Nagybecskerek, június 25.

N. A nagy horderejű és az erőket a legelsőől a legutolsóig igénybe vevő parlamenti akció után, ez a most folyó pihenés valóságos áldása közéletünknek. A följárat szünetelések megszűnésével, a politikai izgalomban megfeszített idegek megpihennek s az állami szervezet és a társadalom, a maguk terjedelmes és felelős ságterhes munkakörében zavartalanul élhetnek rendeltetésüknek. Az ilyen — hogy ugy fejezzük ki magunkat — politikai szünetnek mindig megvan a látatja. Mint az ugarra került anyaföldben, a megdézsmált erőforrások az ilyen pihenők alatt meggyarapodnak ismét s azokkal versenyt gyarapodnak jövőnk munkálkodásunk sikerének a kihatásai is.

Am ez a pihenés, bár a kellő korlátok között mindig megvan a haszna, csak ritkán annyira életfeltételünk, mint éppen most, a ránk súlyosodó feladatoknak jelen sokasága közepett. A higgadt megfontolást, a békés együttműködést igénylő kérdések egész sorozata áll előttünk s majdnem valamennyinek sikeres megoldásához az államnak messze kiható érdekei, sőt éppenséggel a nemzeti becsület fűzvék. Hogy csak a legfogasabbakra utaljunk: amott az egyházpolitikai törvények átültetése a gyakorlati életbe; emitt a nemzet ezer esztendő fennállásának méltó és az ezer esztendő eredményeit hűségesen visszatükröző megünneplése. A kiegyezés nagy munkája óta csak éppen a kiegyezés gyakorlati megvalósítása az, a mi a most ránk váró feladatokkal horderőben kiállja a versenyt.

Amarról, az egyházpolitikai törvények életbeléptetéséről szóltunk már is méltóan is. Ezuttal az utóbbit, a millenniumi

kiállítás hozzuk szóba és e nagy feladat sikeres megoldása lebeg szemünk előtt, a midőn egy más szempontra különösebben felhívjuk a figyelmet.

A millenniumi kiállításról szólván, mindjárt eleve lehetetlen óvást nem emelni az ellen a rendszeresen működő irányzat ellen, a mely a kiállítási munkálatok és előkészületek jelenlegi stádiumában is még egyre táplálja a kishitűséget, hirdetőn urbi et orbi, hogy kifogytunk az időből s hogy ekként a millenáris kiállítást úgy, a mint azt megterveztük, merőben lehetetlen létrehozni. Ennek az irányzatnak híveit csak az eléggé nem ócsárolható könnyelműség szegődtethet bárkit is és a kik így terjesztik a kishitűséget, azok egytől egyig egyenesen a kiállítás sikerének aláaknázására vállalkoznak.

Hogy a kiállítást a kitűzött időben megnyissuk, arra immár visszavonhatatlan, törvényes obligót vállalt magára a nemzet, s így Európával, de jó magunkkal szemben is a nemzeti becsület kérdése, hogy ennek az obligónak megfeleljünk. És a ki a kiállítási bizottságok működését figyelemmel kíséri, lehetetlen nem látnia, hogy a törvényt szabta keretek között mily sorény munkát végez a hazafias lelkesedés és hogy e keretek között, ugyszólva napról-napra miként domborodik ki mind jobban és egyre megkapóbban az első ezer esztendő nagy beszámolója, a millenáris kiállítás.

A mint az másképp nem is lehet. Nem szólva arról a hangyaszorgalomról, a mivel a hazafias vállalkozásból igyekszik a maga részét kivenni mindenki; nézzük egymagában az intőző gócpontot, a mely önfeláldozó odaadással, kitartó buzgósággal él egyedül hivatásának. Ezer egyéb gondja között a kormány minden tagja szakít

magának időt, hogy hatáskörében a kiállítás érdekeit kultiválja és előmozdítsa. Daniel Ernő kereskedelmi miniszter, ugyszólva napról-napra ellenőrzi a munkálatokat, a melyeknél távolról sem csak a felelősségérzet vezérli, hanem sokkalta nagyobb részt az a meleg felelősség, a mely ebben a kérdésben edes mindnyájunkat hevit. Avagy ott van Schmidt József, a kiállítás igazgatója, a ki e feladatra termettségének már is annyi szép jelet adta s a ki a mellett, hogy intézi a mindennapi teendőket sokaságát, egyben biztos kézzel vezeti országoszerre futó szálat a kiállítás ezer meg ezer érdekének. Ennyi odaadás és a nemzet legjobb akarata nyomán csak siker fakadhat s ennek látása megnyugtató még azzal a határozott rosszakarattal szemben is, a mely felesleges sápitózással időnként magára akarja erőszakolni a figyelmet.

HIREK.

Tájékoztató.

- Június 26. A polgári iskola tornaversenye.
- Június 26. Diákrajás.
- Június 29. A hadasty. egyesület mulatsága.
- Június 30. A t. h. é. v. közgyűlése.
- Július 6. A betegsegélyző-egyesület alap. ünnepe.
- Július 12. A karintiai énekgyűjtés hangversenye.
- Augusztus 10. Az ipartestület zászószelése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **Államsegély** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Czvetits Natália szanádi gör. kel. szerb lelkész-özvegynek 30 frt államsegélyt engedélyezett.

— **A muzslyai községi iskola vizsgál.** Tegnap, hétfőn délelőtt és délután mentek végbe Reitter Oszkár v. rendőrkapitány, mint iskolalátogató elnöke alatt a muzslyai községi iskolában az évről vizsgák, amely alkalmából

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

Ök mindnyájan . . .

— Paul Margueritte. —

Rémy Fontal mosolygva intett búcsút. A papnak fekete öltönye eltűnt az ajtószárn mögött. Magával vitte azt a megnyugvást is, a melyet megjelenésével hozott, akár csak egy orvos, a kiben beteg feltétlenül megbizik: s a csendes nyugodtságot most felváltotta a társalgásuk okozta zavart fáradtság.

Talán megállt az órája?
 Nem, meg egész rendszeren.
 Rémy méltatlankodott, hogy az idő ily átkozott lassan telik.
 Az orvos nem jön két óra előtt, az apáca, a ki egész éjjel virrasztott ágya mellett, most nyugodtan szundikált.

Az anyja nem fogja most zavarni.
 Luseau abbé megígérte, hogy azt fogja mondani az aggódó anyának, hogy fia alszik. Pedig érezte, hogy nem fog aludni tudni; de legalább elgondolkodhatott.

Sebe fáj, az a kardvágás majdnem életébe került.

Egy asszonyt!
 A gyógyulás bizony sokáig fog még tartani. Szerencsére egyéb következményektől nem kell tartania.

A férj visszafogadta nejét, s az asszony tudni fogja, miként feleddesse el ezt a kis inczidenst.

Sajnálja talán, hogy elvesztette az asszonyt?

Rémy szívére tehetné kezét s bevallhatta magának, hogy igazán nem fájlalja.

Nem! Már unta ezt a viszonyt, a mikor Hertasant féltedezett mindent. Derék ember ez a Hertasant, többet ér mint a felesége, a casinós kis Bertha.

Rémy meglátta Berthát, látta azokat a villámokat szőró tüzes szemeket, a csábító ajkakat, fehér arcában a gyönyörnek ördögi kifejezését; az alkalom kedvezett, s ő boldog lett annak az érzékies, szenvedélyes teremtésnek, a kinek aztán annyi csábító gyönyört köszönhetett.

De aztán?
 Mindig ugyanaz volt, az örökös egyformaság.

Ó vele, másokkal, mindig a képzeletnek ugyanaz a deliriuma, ugyanazok a gondolatok, ugyanazok az égő vágyak . . . ugyanaz az unottság, s végre az undor.

Némelyek azok közül, a kiket szeretett, valóságos győtrelemmé tudták fokozni a vágyakat, izgató színekkel élenkítették meg a képzelt gyönyört, valóságos menyeyei tükröt tártak elé: hiábavaló, erőszakolt gyönyör, a mely az élvezet legmagasabb fokán szerteoszlott!

Bizonyos melankólia vett erőt rajta, a kielégített és mégis áhító szomjuság és éhség melankóliája.

Mily gyönyört vélt birtokában tartani, mely aztán eloszlott, mint a lefolyt víz az ember ujjai közt.

Aztán emlékébe idézte mindazokat a nőket, a kik neki gyönyört nyújtottak, akár pillanatra, akár hetekre, hónapokra, sőt némelyek éveken át is.

Olyan volt ez, mint valami gyógyás a saját lelkiismerete előtt, mint valami előkészület ahhoz a gyógyáshoz, a melyet talán Luseau abbé előtt fog végezni, ha . . .

De minek? Hisz ha meggyógyul, ha Guerbet doktor felel az életéről . . .

Mégis csak sorra vette őket.

A kezdeményező, a ki meglapta gyermekességét, valami fehér keblű, gömbölyű, rövid karu teremtés volt . . . Neve nem volt. Ez egy nagy vidéki városban történt. Ott ismerkedett meg még három névtelen nővel, egy igénytelen nővel, egy igénytelen, beteges kis lánnyal, egy buta arcú jól megtermett falusi nővel, s egy valóságos óriással, a kinek nagy, lábzan égő szemei szinte elnyelték az egész arcot.

Később változott az izlése.
 Bochor asszony, egy kereskedő felesége ébresztette fel vágyait, a ki annyira lomha álomszussek volt, hogy férje tiszter is rajta kapta volna őket, ha ő idejében fel nem kelti.

Aztán következett Célie, anyjának szobalánya, egy toladó orosz lány, a ki állandóan keblén rejtegette Casanova emlékiratait, a melyet valami ismerős kocsisától kapott.

Poirret Róza, a kis gyorskezü varrólány, a ki minden csütörtökön hozzájuk ment, nem volt szép, pedig álmódzó szemei voltak, hanem csábító, azokkal a kis, fűgés mozgó ujjakkal. Rémy tulajdonképp csak a kezét akarta megfogni, mikor egy este, munka után, távozni készült: s a kis lány odavetette magát egészen.

Lurtel asszony legalább valami különlegesség volt; egy histerikus hölgy, értelmes s mégis őrült szokásaival. A bűn elkövetése közben megbánást jajgatott, előtte s utána mintegy engesztelő áldozatként gyertyákat gyújtott hási szentjei előtt, s olvasójának szemeit morzsolta.

Louise asszony, egy bűnös teremtés, telve skrupulosokkal. Táán nem is számíthatja szeretői közé. Utóvégre mindent megengedett neki, csak éppen a természetes, a legtermészetesebb vágyainak kielégítését nem.

a növendékek igen kiváló előrehaladásuknak és fegyelmességüknek adták tanujelét. A feleletek precíz volta a növendékek nagy értelmességéről és a tanítói kar buzgóságáról tanuskodik. Ugyancsak tegnap ment végbe Muzslyán az óvodában is a záróünnepély, amelyen a kicsinyek igen helyes versikék hibátlan elmondásával tündek ki.

— **Fegyelmi választmány.** Torontál vármegye közigazgatási biróságának fegyelmi választmánya szombaton Rónay Jenő főispán elnöke alatt ülést tartott, melyen a következő bizottsági tagok vettek részt: dr. Dellimanich Lajos m. főjegyző, Vécsey István, Talapkovits Vazul, Kovách Agost, Szobotka Rezső és Szerényi tb. aljegyző. Az ülésen a következő tárgyak nyertek elintézését:

Rajkovits Nina és Lujanovits Szidonia nagykikindai lakosok felebbezése a Raczkovits féle tanintézet felügyelő bizottságának fegyelmi ügyökben hozott határozata ellen. — Az előadói javaslat, mely szerint mindkettő hivatalvesztésre ítéltetett, szótöbbséggel elvetettvén fegyelmi választmány határozata kimondja, hogy a Rajkovits Nina elmozdittassék, Lujanovits Szidonia pedig megdorgáltassék.

Löffler Ferencz czernyai felügyesztett jegyző és társai felebbezése a vármegye alispánjának 14309/895 határozata ellen. — Az alispáni határozat, amely hivatalvesztésre szól, jóváhagyatott.

Barát András törökkanizsai lakos felebbezése a vármegye alispánjának 10764/95 sz. határozata ellen. — Hivatalból visszautasított, miután a felebbezés két egybehangzó ítélet ellen történt.

— **A nagyszentmiklósiak és a keskenyvágyú vasut.** Mint a „Nagyszentmiklós“-ban olvassuk, a legutóbbi közgyűlés Kotzó László és társai indítványára megváltoztatta tavalyi határozatát, melylyel anagybecskerek—zsombolyaszentmiklós—kiszombori keskenyvágyú vasut részére százezer forintnyi jótállást és 11.500 frt készpénzbeli hozzájárulást szavazott meg. Az említett lap ezen határozathoz a következő kommentárt fűzi:

„A községi jegyző, Telléry, szeretne volna elodázni a határozatot és azért oly színben tüntette fel a dolgot, mintha e tárgyban a közgyűlés ezuttal nem hozhatna érdemleges határozatot, hanem az 1886. évi XXII. t. cz. értelmében (110. §.) csak egy 30 nap múlva hozandó újabb közgyűlés határozhatna a dologban. A képviselő-testület azonban nem ment bele ebbe a czifra törvénymagyarázatba, miután nyilvánvaló, hogy a 110. §. nem erre az esetre vonatkozik, hanem a község törzsvagyonának elidegenítéséről szól. A képviselő-testület kimondotta határozatilag, hogy a keskenyvágyú vasutak hozzájárulása tárgyában egy év előtt hozott első határozatát megváltoztatja, a hozzájárulást megtagadja, illetve visszavonja, hivatkozva Szabó szentmiklós községének amugy is szerfelett súlyos

megterhelteire. Telléry József községi jegyző e határozat ellen, mint törvénytlen ellen bejelentette felebbezését.“

Annak a bírálataba, vajjon volt-e joga a közgyűlésnek a fenti határozat meghozatalára, ezuttal nem bocsátkozunk. Csupán arra kívánjuk a községelöljáróságot figyelmeztetni, hogy az első ízben hozott határozat kölcsönös jogokat és köteleességeket állapít meg, melyeket egyoldalul megsemmisíteni nem lehet.

— **Tornaverseny.** A nagybecskereki m. kir. állami polgári iskola tanulóinak torna-vizsgálata és tornaversenye holnap, szerdán délután öt órakor lesz a koreolyatérén. Kedvezőtlen idő esetén a vizsgálat és verseny csütörtökre marad, szintén délután ötre, a koreolyatérén.

— **A huszonkilenczesek a nagygyakorlaton.** A hetedik számú hadtest, amelynek kötelekébe a 29. gyalogezred nálunk állomásozó zászlóalja is tartozik, az idén tudvalevően abban a kiváló szerencsében részesül, hogy a szeptember hó 23-ika és 26-ika közt Bánffy-Hunyadon tartandó zárógyakorlatokon a legfelsőbb hadur a király ő felsége előtt mutathatja be magát, a hadsereg egyik legkitűnőbb tábornoka, Waldstätten János báró tábornagy vezénylete alatt. A zárógyakorlatokat megelőzőleg a 7. sz. hadtestben a következő gyakorlatok lesznek:

A Temesvárott állomásozó 61. gyalogezred augusztus 12-én elhagyja Temesvárt és aug. 21-ig Másiak és Fibis közt fog ezredgyakorlatokat tartani. Aug. 23-tól 29-ig az ezred Radna Lippán lesz elhelyezve és a dandárgyakorlatokon vesz részt. Aug. 30-tól szept. 6-ig Beleyesre megy, szept. 7-től 10-ig Beleyes Tarkány és Telek közt lesznek a gyakorlatok, azután szabad meneteket következnek a gyaloghad osztályban a zárógyakorlat színhelye, Bánffy-Hunyad felé.

A 29. gyalogezrednek Nagybecskereken állomásozó zászlóalja augusztus 7-én Temesvárra megy és ettől fogva együtt marad a zárógyakorlatok befejezéséig a 61. gyalogezreddel.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Bakálovich Agoston központi főszolgabíró ur 25 éves jubileuma alkalmával gróf Bethlen Miklós törökbecsei főbíró és Mezezer Lipót m. főpénztáros 5-5 frttal járultak az „Iskolagyermekbarát“ segélyező egyesület által létesíteni szándékolt leveleszóttó konyha javára. Midőn a 10 frtyi összeget ezennel nyilvánosan nyugtázom, az egyesület nevében mely köszönetemet fejezem ki a nemes adakozóknak. Nagybecskerek, 1895. évi június hó 24-én. Dold István, községi tanító, egyesületi pénztáros.

— **Gyilkosság melankolia.** Tesin Gyuricza m. okrinai lakos e hónap 19-én agyonlőtte magát. A lövés egészen keresztül ment rajta, úgy

hogy a halál rögtön beállott. Tettének okául buskomorságot emlegetnek.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Gábor Augusztá férj. id. Nagel Vilmosné, Gábor Antal cs. és kir. ezredes és Gábor Ferencz fájdalomtól megtört szívvel jelentik a saját úgy az egész család nevében, hogy hőn szeretett jó anyjuk, illetve nagyanyjuk, dédanyjuk és anyósuk özv. Gábor Ferenczné szül. Zahn Erzsébet urnő életének 85 évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. évi június hó 19-én d. u. 3 órakor jobb létre szenderült át. A drága halott hült tetemei f. hó 21-én d. e. 10 órakor fognak rom. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a helybeli sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat f. hó 22-én d. e. 9 órakor fog az egkek urának bemutatni. Kelt Nagy Jécsán, 1895. június hó 20-án. Aldás és béke lengjen hamvai felett! id. Nagel Vilmos mint veje, Gábor Antalné szül. Lilin Henriette, Gábor Ferenczné szül. Mak Magda mint menyei. Ifj. Nagel Vilmos és neje szül. Sármezey Margit, Nagel Károly, Nagel Gyula és neje szül. Horvát Jutka, Nagel Örszi özv. Junga Árpádné, Nagel Mariska és neje Sármezey Antal, Gábor Matild és férje Winkler Rezső csász. és kir. főhadnagy, Gábor Augusztá, Örszi, Jolán és Ilona, Weisz Ernő csász. és kir. huszár-örnagymint unokák. Nagel Margit, Ilona és Vilmos, Sármezey Tona, Bandi, Mariska és Luiza, Weisz Ernő mint dédunokák.

— **Életmentő vasuti tiszt.** Zimonyból írják, hogy onnan tegnap egy nő- és férfiakból álló társaság csónakon indult a közeli szigetek megtekintésére. A csónakban nagyon vígan voltak a társaság egyik tagja, Vinkovits Róza, a vasuti vendéglős leánya a Dunába esett. A leány többször elmerült és felbukott, a csónakban ülők megdermedve nézték a halálküzdelmet, míg végre Fritz Béla államvasuti tiszt ruhástul utána ugrott s megmentette.

— **Daniel Ernőné gyűrűi.** Budapestről írják: A késő éjleli órákban a Park-klub telefonon azt jelentette a rendőrségnek, hogy Daniel Ernőnek, a kereskedelemügyi miniszter nejeinek a klub helyiségében ellopták három értékes gyűrűjét. A kegyelmes asszony ugyanis a klub toalette-szobájában — míg a kezei mosta — letette az asztalra a három gyűrűt, ahonnan ez értékes ékszerek pár pillanat múlva rejtélyes módon eltűntek. A klub vezetőségének telefon-értesítésére a főkapitányság azonnal detektíveket küldött ki a klubba, ezek azonban a legszorgosabb kutatás dacára sem tudták megtalálni a gyűrűket. Megmotorták a szolgaszemélyzetet, sőt még átkutatták a kertet is, ahol a miniszter felesége járt, az ékszereknek azonban seholyoma sem volt. A vizsgálatot most szélesebb körben fogják folytatni.

— **Magyar recitátor Nagybecskereken.** Szakáll Antal országszerte előnyösen ismert recitátor ideérkezett és holnap, csütörtökön este nyolcz órakor hazai költők és klasszikusok remekeiből szavalati estélyt tart a kaszinó nagy termében. A nagyérdékű előadás, amelyre melegen felhívjuk a közönség figyelmét, nagy művelészetben fogja részesíteni meghallgatóit. Személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. A műsor a következő termékeket foglalja magában:

1. „A repkény“, Tompától.
2. „Az élet“, Borzsáktól.
3. „Az örült“, Petőfőtől.
4. „Élmélkedés egy légyről“, humoros monolog; írta Borzsák Endre.
5. „Antigoné“, Sophokleától.
6. „Kreón királynak fiával, Haemonnal való nagy jelenete.“

— **Hét nap a millenniumi kiállításon.** Említettük volt, hogy Budapesten legutóbb Mentor ellátási vállalat czimen szövetkezett létesült, amely a millenniumi kiállításra felránduló vidéki közönség ellátását gondozza. Aki negyvenkét héten át heti 1 frtot fizet a vállalatnak, eladókönyvecskét kap, amelynek szelvényeivel hét napra szobát, teljes ellátást, a kiállítási területre való belépést és naponta négy szelvényt a villamos vagy lóvasutra, belépő jegyet a Feszty-féle körképhez, a műcsarnokba és a Margitszigetre, végül pedig a kiállítási tombolában való résztvételre vált magának jogot. A vállalat nagybecskereki képviselője Hirtenstein M., aki előjegyzéseket fogad el és felvilágosításokkal szolgál.

— **Gyilkosság egy darab kenyér miatt.** Buzarov Lyuba 16 éves birkapásztor a titeli határban évek óta örzi már a nyáját Filipovics Velykó 17 esztendő birkapásztorral. A

Azután következett sok más.

A kis Tartinette, valami bohókás balettáncosnő, a ki őt megcsalta egy színházi alkalmazottal.

Akkor majd hogy öngyilkossá nem lett.

De megvigasztalták őt az éjleli restauránatok hölgyei, addig, a míg meg nem ismerkedett Ourtin asszonnyal és leányával. Az asszony szép volt, kisé molett, finom arczából csak úgy villogott két szuró tekintetű szeme.

A leány szelid tekintetű, könnyen piruló természet volt.

Ez a változatosság együtt határozottan élvezetet nyújtott neki.

Leghosszabb viszonya volt Noé, egy kis szőke baba, a kit a morfium élvezete tett oly törékenyné. Nem titkolta viszonyát sem férje, sem családja előtt.

Végre behalt a morfiumba és a szerelembe . . .

Egy model, egy isteni test, Grigri kötötte le őt néhány hónapra.

Aztán hirtelen, szokatlan hévvel beleszeretett Hertésant Bertába, s ime hova vezetett ez a szenvedély.

Mily kellemetlen helyzet!

De hál isten, csak két hónapig tart; felgyógyulásának két hónapja alatt a tolytonos orosz látogatások, az irgalmas nővér virrasztása, Luseau abbé épületes társalgása, melylyel egy lelket igyekszik megmenteni az egyháznak . . . Szép kilátások!

Mennyi elfeledett nő ebben a futólagos lelkiismeret vizsgálatban! Eszébe jutott még valami színésznő, hazug, olyan, mint a szerepek, melyeket játszott, oly hazug, hogy valóságos gyönyörűség volt hallgatni, hazug a szenvedélyességig.

Egy másik, Crunes asszony, valami komoly,

méltóságtejes özevgy. Es mindazok, a kiknek nimica nevek.

Hát még, a kik a messze homályban maradtak s az élvezett gyönyör sem képes elővárázsolni képüket.

Lesújtó, maró szomorúság vett erőt rajta.

Minő terméketlen ostobaságok, mennyi légebe szort, hiabavaló beszéd, mennyi elveszett fáradság, mennyi esztelen törekvés! Es mindebből semmi sem maradt, csak világos, vagy zavart képek, emlékek, a jövő gyásza, az elsilányult lélek siró, fájdalma s a test satnyulása.

Oh! Luseau abbé nem hiában sürgeti a házasságot.

Es fiatal, nagyon tiszta, széplőtelen lány egyedül az ő számára . . . Egyedül? . . . Ha ugyan a talio jogának ellene forduló kinja nincs fentartva az ő számára!

Kétkedve, majd nem nyugtalanul mosolygott.

Vajjon megérdemli-e azt a tiszta szüzet, a ki jó barátja lesz a rossz napokban, anyja az ő gyermekeinek, a kiknek létét fájdalommal fizeti meg.

Vánkosaiha mélyesztette fejét, lelki szemével látta Bertának feiduit vonásait . . .

Gyenge pir futott végig arczán.

Gunyval, keserűséggel mormogta magában:

— Egy tisztességes leány nekem? Minek? Megcsalnam őt, mint minden, vagy legalább majd nem minden férj!

Sebe felnyit; s ő elgondolkodott:

— Azt mondják, s én tudom, hogy az asszonyok nem sokat érnek.

Hanem a férfiak? . . .

két pásztorgyereket régi bajtársi viszony fizte össze, egyik a másikért nem egyszer kockáztatta az életét. A két vakmerő subancz megtudta védelmezni a nyáját meg a saját életét a fenevadaktól s nem egy ordást terített le már botjával, késével, a mint a körülmények magukkal hozták. — Legutóbb, mint tudósítónk írja, mégis hidegülni kezdett egymástól a két gyerek, a minék az oka egy szőke haju kis leány volt. A mint közös vonalmuk tárgyát megismerték, iparkodtak egymástól mennél távolabb őrizni a nyáját. Csupán az evésnél találkoztak, a mikor a közös tarisznyából el kellett osztani a porciót. Szótlanul fogyasztották el a reggelit, de az ebédnél összeveszték. Filipovics Velyko, az idősebbik, azt az állítást kockáztatta meg, hogy Buzarov az ő darab kenyerét ellopta. A kisebbik birkapásztort erre elhagyta a türelme s a zseb-késével úgy mellbeszarta Filipovicsot, hogy azonnal összeesett s meghalt. A gyermeket a csendőrség elfogta s átadta a büntető bíróságnak.

— **Vérengző örült.** Temesvárról írják, hogy Meiszner odaváló sütőmester elbocsátotta a múlt héten Jorgován Illés 18 éves inasát, a ki a közeli Giroda községbe ment, hol az utcán játszó gyermekeket kezdte ütöni, s egyet közülök a kutba is akart dobni, de tettében megakadályozták. Szombaton végre kiment a legelőre, a hol Birieszku Mária nevű öreg paraszasszony füvet kaszált, s midőn az öreg asszonyt észrevette, hozzá futott, ki vette kezéből a sarlót és azzal félig átvágta a nyakát. Erre a közelben fekvő kaszát ragadta meg s vele össze-vissza marozangolta az életelen testet annyira, hogy a nő 43 iszonyu sebből vérzett; köztük husz föltétlen halált okozó seb volt. A helyszínére futott községi lakosok elfogták a tettest, a kit okvetlenül szétmarozangolnak, ha a csendőrség nem lép közbe. A suhanczot beszállították Temesvárra, s a kirendelt vizsgálóbíró és dr. Sternfeld törvényszéki hely. orvos előtt egészen ártatlan módon kijelentette, hogy ő az asszony boszorkányoskodásától mentette meg magát s csupán csak egy szúrásra emlékszik, mert, hogy azután mi történt, azt nem tudja; különben is kéri magát szabad lábra helyeztetni, mert rögtön munkába kell állania. Azt vélik, hogy a gyilkos elmebeteg, a ki tettét vérengzési dühében vitte véghez.

Közgazdaság.

Mezőgazdánk figyelmébe! E czim alatt a „Gazdasági Lapok“ részletesebben ismerteti azon módozatokat, melyek a gabonaneműeknek okszerű értékesítésénél általában szem előtt tartandók. Az aratás közeledése alkalmából mi is időszerűnek véljük a gazdaközönséget oly közlelő érdeklő ezen ismertetésből a következőket átvenni:

A gabonákban huzamosabb idő óta tartó pangás, a külföldi, különösen az amerikai termelések évek óta folytatott nehéz verseny mellett csak ritkán és rendszerint rövid ideig tartó alkalmak fordulnak elő a gabonaneműek előnyös eladására, a gyapju elhelyezése pedig évről-évre nagyobb gondot okoz a gazdának. A tulajdonosnak tehát okvetlenül arra kell törekednie, hogy árúját az időnként kínálkozó kedvező időpontokban értékesítse. De hogy ezt elérhesse, ehhez okvetlenül szükséges

1. hogy árúja alkalmas helyen feküdjék;
2. hogy pénzügyi szükség által ne kényszerítessék az előre való eladásra;
3. hogy legyen oly megbízható közvetítője, ki árúinak kellő időben való eladásáról gondoskodjék.

E három kelléket egyesítve magában foglaló tényező hazánkban még manapság is csak egy van, ez pedig egy 25 millió korona teljesen befizetett alaptőkével bíró elsőrendű fővárosi pénzintézetünk, a magyar leszámítoló és pénzváltó bank, mely azokat fővárosi és vidéki közraktárainak, nemkülönben áruosztályának létesítése által már a nyolczvanas évek elején megvalósította.

Már az 1881. év őszén megnyitotta a budapest-fővárosi közraktárakat, majd Barcsón a Dráva partján és Fumében a magyar tenger-öbölben létesített és tart fenn nyilvános jellegű raktárvállalatokat, a melyekkel a gazdasági termény-tulajdonosoknak lehetővé tette, hogy árúkat az eladásra alkalmas kereskedelmi pontokon elhelyezhessék.

A bank áruosztálya szemes terményekre, gyapjura és egyéb árukra jutányos előleget nyújt s így segít a pénzügyi szükség által okozott előre való eladás kényszerén; végre a bel- és

külföldi piacokkal közvetlen összeköttetésben álló és szakszerűen szervezett ezen áruosztály a gazdasági terményeket és árukat, akár a vasúti vagy hajózási állomásokról, akár pedig eaját közraktáraiból, kedvező időpontokban bizományban eladja.

Különös figyelmet érdemel, hogy a magyar leszámítoló és pénzváltó bank terményeket és árukat nem vásárol saját részére, hanem azoknak csupán bizománybani vételére és eladásával foglalkozik.

Ezen körülmény a legnagyobb biztosíték arra nézve, hogy az értékesítésnél a bank érdeke a termény tulajdonos érdekével egészen azonos, tehát a bank oly megbízható közvetítő, ki az említett és egymást kiegészítő három üzletág segélyével a hozzá forduló termény tulajdonosok érdekeit a legelőnyösebben képes kiszolgálni.

A közraktárakat, valamint a bank előleg és bizományi üzleteit igénybe vevő termény tulajdonosok közt ma az ország leggazdagabb nagybirtokosai ép úgy szerepelnek, mint a kisebb termelők és a kereskedővilág. S hogy a bank mindezen üzletei a beléjük helyezett bizalomnak tényleg meg is felelnek, ezt kétségtelemné teszük a három üzletág fokozatos fejlődését feltüntető hivatalos számadatok, melyek szerint az 1882-től 1894-ig terjedő idő alatt:

a raktározás évi forgalma 2133134 métermázsáról 7592045 métermázsára!

az évenkénti áru- és termény előleg forgalom pedig 5314891 frtról 37712343 frtra emelkedett.

Ezeket a tényeket szélesebb körben tudomásra juttatni a hírlapirodalom feladata s hazafias kötelességet véltünk teljesíteni tisztelt olvasóinkkal szemben, midőn árúik és terményeik előnyös értékesíthetése végett a magyar leszámítoló és pénzváltó bank fentebb méltatott intézményeire felhívjuk becses figyelmüket azon megjegyzéssel, hogy a termények és árukra igénybe venni kívánt előlegek, valamint a bank áruosztálya által teljesíttetni kívánt mindennemű bizományi vétel vagy eladás kérdésében akár szóval, akár levélben „A magyar leszámítoló és pénzváltó bank áruosztályához, Budapestben“ kell fordulni.

(486—1.1)

Táviratok.

A király a magyar delegációról.

Budapest, június 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A király a delegációs ebéden Falk Miksának különös megelégedését fejezte ki a magyar delegáció tárgyalásainak sima lefolyása felett.

A bánffy-hunyadi hadgyakorlatok.

Budapest, június 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gróf Paar, a király hadsegéde táviratban tudatta Barcsay Domokos képviselővel, hogy a király az őszi gyakorlatokra lakásul felajánlott bánffy-hunyadi kastélyát elfogadja.

A bankszabadalom megújítása.

Budapest, június 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az osztrák-magyar bankszabadalom megújítása ügyében Enyedy és Popovics miniszteri tanácsosok a tárgyalásokat Bécsben befejezték. A még fennálló differenciákat ősszel újabb tárgyaláson elsimitják.

A budkovcei huszárlázadás.

Budapest, június 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Gazeta Narodova című lengermegyei naplónak az irta, hogy a budkovcei huszárlázadás részesei közül, akik tudvalevően Diószegi huszárorrmestert állítólagos brutalitásai miatt felkoncizolták, tegnapelőtt a przemysli hadbírószék ítélete alapján három altisztet és tíz közhuszárt főbelöttek, tizenhárom pedig örökös rabságra ítélték. Bécsből ma ezt a hírt megczáfolják: a budkovcei lázadás ügyében még be sincs fejezve a vizsgálat.

A kieli csatorna hibái.

Budapest, június 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hamburgból telegra-

fálják: Most kint, hogy az északkeleti csatornánál sok a hiány és az ünnepségek is ezek miatt komoly balesetek történtek. Vilmos császár elkeseredve szigorú vizsgálatot indított. A hiányok eltüntetésére még több évi munka szükséges.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

20.000 korona biztosíték.

A Mentor ellátási vállalat.

Budapesten,

heti 1 frt al befizethető 42 frtért hétnapi teljes ellátást ad a millenniumi kiállítás idejére. Az ellátási szelvények nem szólnak névre, tehát átruházhatók s 1896. május 2-től október 15-ig szabadon választható hét napra biztosítanak teljes ellátást. Előjegyzést elfogad és bővebb felvilágosításokkal szolgál a Mentor ellátási vállalat nagybecskereki képviselője:

Hirtenstein M.

(493—3.1)

4776. szám I. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye tbcsei járásába kebelezett Aracs községében eddig helyettesítés utján betöltött irnoki állás véglegesen betöltendő lévén, erre pályázatot hirdetek.

A javadalmazás 360 frt és a községi jegyző által beosztott magánmunkálatok utáni mellékkereset, mely mintegy 100 frtot tehet ki.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerint felszerelt, sajátkezűleg irt s eddigi alkalmaztatásukat feltüntetők érvényüket 1895. évi július hó 10-ig nálam benyújtsák.

T.-Becsén, 1895. évi június hó 13-án.

(471—1.1)

Gróf Bethlen,
főszolgabíró.

223. 231. sz. b. v. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-becsei kir. járásbírószék 1475. 1614. polg. 1895. sz. végzése által Ronsberger est. nagybecskereki cég és Dr. Davidovity Bogdán tbcsei lakos mint együttes végrehajtatók javára Kátity Misa és neje kumáni lakosok ellen 239 forint 70 krajczár és 250 forint tőke, ennek 1895. év január hó 28. napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 101 forint 40 krajczár perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 525 frtra becsült lovak, kocsik, szarvasmarha, hordók, kf. butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2886. polg. 1895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kumánon alperesnek lakásán vagy a község házában leendő eszközlésére 1895. évi június hó 28. napjának d. e. 9 órájában határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Török-Becsén, 1895. május hó 23. napján.

(492—1.1)

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

A
borszéki savanyuvíz

főraktára

Armbruster József

fűszer-, anyag- és csemege-kereskedésében.
(Hunyadi főúteza.)

Ismételadók nagy kedvezményben
részesülnek.

Armbruster József.

(491-3.1)

362 szám bv. 1895.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a billédi kir. járás-bíróság 1895. évi 1417. számú végzése következtében a nagybecskereki kir. kincstár ügyészsége által képviselt magyar kir. kincstár javára ifj. Kesslering János ellen 465 frt 02 kr s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 379 frt 60 kr-ra becsült buza, tehenek, sertések, házi butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a billédi kir. járás-bíróság 1813/1895. számú végzése folytán 465 frt 02 kr tőkekövetelés és járuléka erejéig Ujváron alperes lakásán leendő eszközölésére 1895. évi június hó 27-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kiűzetek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében

ben készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. Kelt Billéden, 1895. június hó 9 ik napján.

(466-1.1)

Fulda Alajos,
kir. bir. végrehajtó.

6334. sz. V. 1895.

Pályázati hirdetés.

A török-kanizsai járáshoz tartozó Uj-Szent-Iván körjegyzőségénél üresedésbe jött 400 frt évi fizetéssel díjazott segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellőképp felszerelt kérvényeiket folyó évi július hó 10-ig hozzám adják be.

A választás folyó évi július hó 11-én d. e. 10 órakor Uj-Szent-Iván község házában fog megtartatni.

T. Kanizsán, 1895. évi június hó 19 én.

(483-3.1)

Tallán,
főszolgabíró.

(482-2.1)

4319. sz. 1895. kig.

Csenei járás főszolgabírója.

Pályázati hirdetés.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött Horvát-Csene község jegyzői állás betöltése végett ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással 600 frt évi fizetés, 40 frt iroda-, 40 frt faátalány és szabad lakás, mely áll: 2 szoba, konyha, kamara, padlás, pincze és házi kertből és a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatokért járó díjak vannak egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtának, miszerint kellő okmányokkal ellátott kérvényüket f. évi július hó 7-ig ezen főszolgabírósághoz nyújtsák be.

A választás f. évi július hó 8-án délelőtt 10 órakor Horvát-Csene község házában fog megejtetni.

Csene, 1895. évi június hó 18 án.

Cheméz János,
főszolgabíró.

(477-3.1)

6708. sz. 1895.

Török-Kanizsai főszolgabíróság.

Pályázati hirdetés.

Torontál vármegye török-kanizsai járásba kebeleztetett Szőregh, Deszk, Klárafalva és Uj-Szt-Iván községekből álló szőreghi körorvosi állás üresedésbe jövén, annak betöltése céljából pályázatot hirdetek, felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint a törvényszerű minősítettséget igazoló bizonylatokkal felszerelendő kérvényeiket hozzám f. é. július hó 15-ig benyújtsák.

A körorvosi állással 600 frt javadalmazás s a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak élvezete van egybekötve.

A megválasztandó körorvos községeit az azok által előállított ingyenes fogatokkal hetenkint egyszer meglátogatni, a szegényeket ingyen gyógykezeltetni s Szőreghen a halottkémlést is teljesíteni tartozik.

T. Kanizsán, 1895. június hó 18-án.

Tallán,
főszolgabíró.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalban.